

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdex Magistratvs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. I. Varij passim Iudices.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

IVDEX MAGISTRATVS

SENATOR

LIBRIS IV. EXHIBITVS.

- I. VIRTUTES. II. IVRIS-DICTIONEM.
III. POLITIAM. IV. AVTOCRATIAM SPECTAT.

LIBER PRIMVS.

CAPVT PRIMVM.

Varij passim Iudices.

V^DICES varij apud omnes gentes, pro more
earum, & pro temporum ratione fuerunt.
Apud populum à Deo electum à Moyſi tem-
pore, vsque ad Saulem summā auctoritate &
moderatione. Apud Romanos, pro tempeſta-
tum occaſione, quād diuersissimi, præſertim
in Vrbe ipſa. nam in Provinciis Proconsul, Prætor, Præſes, &
quocumque nomine Rector omnium Romæ Magistratum
vice, & officio fungebatur. omnium partes, qui Romæ vel
quaſi Magistratus, vel extra ordinem ius dicebant, ad eum
pertinebant. Vnaquæque gens, & Provincia, in ſuo ſenu
abundat, ſed in aliis Imperiis, & regnis, pleraque pro libitu
Regum. Nihil alibi tam auguſtum quād dignitas & diuersitas
Romanorū Magistratum. Testis *Notitia Imperij*. vt neq; vllæ
gentes ad æquitatem & Maiestatem legum Romanarum ac-
ciferent. Sed & hodie nationes omnes in nomine, & auctori-
tate Iudicū quād maximè ſunt diſcrepantes. quod nihil at-
tinget pluribus exequi. Id generatim conſiderare lubuit, qui
qualēſve Iudices eſſe, quidve facere debeant; quæ vniuerſim
functiones eis conueniant, deceant, dedeceant; quibus virtuti-
bus, naturæ & induſtriæ dotibus clarescere eos oporteat.

A

Quali-

2.
Partitio
operis.

Qualibus in hoc stadium vacandis insumetur primus hic liber. reliqui ad actionem Iudicis pertinebunt; secundus quidem ad Iudicia: tertius ad regimen, administrationemque Reip. quartus ad ea quæ spectant supremæ potestatis negotia.

C A P V T II.

Iudicum, Iudiciorumque Maiestas.

Dignitatem Iudicum, judiciorumque Maiestatem commonstrat ipse Deus, qui primus ea exercuit, & exercebit ultimus. nam quod attinet Reip. gubernationem & bellorum administrationem, nihil opus hic dicere, ea sponte in omnium oculos incurrit. Deus ergo transgressum iussa sua Adamum vocavit, audiuit, damnauit. denique omnes à mundi origine nati homines & usque ad eius interitum orituri expectamus terribilium illorum præconum tubas, & ultimum diuini Numinis iudicium. Reges, inquit Cic. l. 1. de Off. iustitiae reddenda causa primum constituit. Adeoque apud omnes orbe diuinitus creato gentes tyranni, Reges, Imperatores, iudicia exercuerunt, per se, & in vicem suam substitutos. Vnde Populus Israël ad Samuelem lib. 1. Reg. c. 8. Constitue nobis regem, qui iudicet nos, sicut & vniuersæ habent nationes. & lib. 2. Reg. c. 15. Absolon regnum paternum affectans, Quis me, inquit, constituat Iudicem super terram, ut ad me veniant omnes qui habent negotium, & iuste iudicem? sed & Regem insimulans male administrati regni, omni viro qui habebat negotium ut veniret ad Regis iudicium, dicebat; Videntur mihi sermones tui boni & iusti; sed non est quia te audiat constitutus à Rege.

Apud Ægyptios quidem eidem erant Sacerdotes, & Iudices; neque apud Gallos procul ab his aberant Druides. & Augustus statuit ut in loco Senatus thure, & mero sacrificaretur. Athenienses res graues apud Aras præstito iuramento iudicabant. & in Iure nostro sacræ leges, l. 1. D. de leg. l. leges Sacratissime. C. eod. & Iudices Sacerdotes. l. 1. de iust. & iur. & Antistites l. 1. C. de decret. curial. l. 11. dicuntur. Iustitia si quidem sancta, & iura in quibus elucet sancta, & Iudices igitur, qui eam colunt, & ius dicunt, sancti. qui enim sancti non sunt, sancta tractare non possunt. c. Maximian. d. 81. & recte Virg.

Iura Magistratumque legunt, sanctumque Senatum.

Quin & in populo Dei nondum admissis regibus, apud quos rei